

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru aprobarea Acordului privind Garanția Reciprocă emisă de România în favoarea Uniunii Europene, semnat la București la 2 iunie 2022 și la Bruxelles la 4 iulie 2022, în legătură cu Acordul de contribuție între România și Uniunea Europeană în ceea ce privește compartimentul pentru statele membre în cadrul programului InvestEU, semnat la București la 18 mai 2022 și la Bruxelles la 24 mai 2022

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 și are ca obiectiv, în contextul crizei provocate de pandemia COVID-19, furnizarea unui sprijin financiar menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor în statele membre ale Uniunii Europene (UE). Sprijinul UE către statele membre în cadrul planurilor de redresare și reziliență este condiționat de îndeplinirea unor jaloane și ținte asumate de către statele membre. Paragraful 8 din preambulul Regulamentului (UE) nr. 2021/241 prevede că "investițiile private ar putea fi stimulate prin programe de investiții publice, inclusiv instrumente financiare, subvenții și alte instrumente, cu condiția respectării normelor privind ajutoarele de stat".

Componenta 9 a PNRR, denumită "Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare", include o serie de reforme și investiții menite să consolideze mediul de afaceri din România, între care și "Investiția 2 – Instrumente financiare pentru sectorul privat". Aceasta include mai multe subcomponente sub formă de instrumente financiare, în valoare totală de 1,25 mld euro. Astfel, trei subcomponente sunt propuse a fi implementate prin compartimentul pentru România din cadrul programului InvestEU de către Fondul European de Investiții (FEI) și de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), respectiv:

- Subcomponenta 2.1: Garanția de portofoliu pentru Reziliență, cu o alocare de 300 milioane de euro;

- Subcomponenta 2.2: Garanția de portofoliu pentru Acțiune climatică, cu o alocare de 200 milioane de euro;
- Subcomponenta 2.5: Instrumentul financiar pentru investiții în eficiență energetică în sectorul rezidențial și al clădirilor, cu o alocare de 50 milioane de euro.

De asemenea, două subcomponente sunt propuse a fi implementate prin încredințare directă:

- Subcomponenta 2.3: pentru IMM-uri și întreprinderile cu capitalizare medie (mid-caps): Fondul de fonduri de capital de risc pentru redresare, cu o alocare de 400 milioane de euro, prin semnarea unui contract de finanțare cu FEI;
- Subcomponenta 2.4: Fond de Fonduri pentru digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes, cu o alocare de 300 milioane de euro.

Regulamentul (UE) nr. 2021/523 prevede posibilitatea constituirii în cadrul programului InvestEU de compartimente pentru statele membre, pentru implementarea unor instrumente financiare dedicate statului membru în cauză, pe baza garanției constituite din resursele Statului membru și cu riscul asumat de acesta. Potrivit art. 10 al acestui Regulament, Statul membru încheie un Acord de contribuție cu UE, reprezentată de Comisia Europeană (CE) prin care transferă resursele necesare pentru provizionarea garanției pe care dorește să o ofere prin compartimentul său fondului InvestEU, precum și pentru finanțarea unor servicii de asistență tehnică pentru investiții în cadrul platformei de consiliere InvestEU, dacă este cazul. CE preia responsabilitatea implementării sumelor transferate, în termenii agreeți cu statele membre în Acordul de contribuție. Pentru riscul asumat de CE în implementarea produselor financiare din compartimentul pentru statul membru, acesta emite o garanție reciprocă în favoarea UE, prin care poate fi chemat să acopere riscul aferent părții neprovizionate a garanției.

2.2 Descrierea situației actuale

La București la 18 mai 2022 și la Bruxelles la 24 mai 2022, a fost încheiat Acordul de contribuție între România, reprezentată de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) și UE, reprezentată de CE privind stabilirea garanției UE în ceea ce privește compartimentul pentru statele membre în cadrul programului InvestEU, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 821/2022 (denumit în continuare Acord de contribuție).

Efectul de levier orientativ, pentru cele trei instrumente implementate prin compartimentul pentru România din cadrul programului InvestEU, la care se face referire mai sus la pct. 2.1, este de minimum 4x în cazul FEI și de minimum 2x în cazul BERD, iar sumele așteptate a fi mobilizate (estimate la cca. 2,5 mld. euro) vor fi specificate în acordurile de garanție care se vor încheia de CE cu FEI, respectiv BERD.

Pe lângă efectul de levier estimat al celor 3 instrumente financiare aferente compartimentului pentru România din cadrul Fondului InvestEU, la care se face referire mai sus, implementarea instrumentelor financiare face obiectul unor jaloane și/sau ținte asumate în cadrul componentei de împrumut a PNRR.

Cuantumul total al resurselor alocate pentru compartimentul pentru România din InvestEU este de 723,976 mil. EUR, structurat după cum urmează:

- 539 mil. EUR sub forma de provizioane, care vor fi acoperite de MIPE, conform Acordului de contribuție, din fonduri alocate în cadrul PNRR; și
- 184,976 mil. EUR, sub forma unei datorii contingente acoperită prin Garanția reciprocă, emisă de MF conform legislației privind datoria publică.

Semnarea de către UE a acordurilor de garanție cu partenerii de implementare desemnați (respectiv FEI și BERD) în cadrul InvestEU se face, conform Regulamentului (UE) nr. 2021/523, numai după emiterea de către MF a garanției reciproce. Elementele principale ale acordurilor de garanție, sunt prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 2021/523. În acest sens acordurile de garanție vor conține, printre altele și dispoziții și proceduri privind recuperarea creanțelor.

Potrivit art. 4 lit.f) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, România, prin MF, poate angaja în numele și în contul statului obligații de natura datoriei publice guvernamentale prin participarea la mecanisme de garantare sau instrumente de finanțare instituite la nivelul UE.

2.3 Schimbări preconizate

În baza aprobării Guvernului României și a Președintelui României, a fost semnat la București la data de 2 iunie 2022 și la Bruxelles la data de 4 iulie 2022 Acordul privind Garanția Reciprocă emisă de România în favoarea UE în legătură cu Acordul de contribuție între România și UE în ceea ce privește compartimentul pentru statele membre în cadrul programului InvestEU, în valoare de 184,976 mil. EUR.

Garanția reciprocă reprezintă o garanție necondiționată, irevocabilă și independentă, de prim rang, prin care România se angajează să plătească CE orice sumă achitată de aceasta până la limita de 184,976 mil. EUR, în cazul în care suma cumulativă a cererilor de executare a garanției UE și a costurilor aferente va depăși suma constituită în cadrul provizioanelor, respectiv 539 mil. EUR.

Acordul privind Garanția reciprocă cuprinde, printre altele, informații privind valoarea datoriei contingente acoperită prin garanția reciprocă, condițiile de executare ale acesteia, mecanismul și fluxul fondurilor pentru acoperirea de către MF a obligațiilor asumate în cadrul datoriei contingente, termenele de efectuare a plăților în cadrul datoriei contingente în funcție de natura acestora, elemente legate de descărcarea de obligații, precum și elemente legate de intrarea în vigoare a acordului.

Pe parcursul derulării Acordului privind Garanția Reciprocă, pentru aplicarea prevederilor acestuia, MF va colabora cu MIPE, după cum va fi necesar, potrivit atribuțiilor și competențelor specifice în ceea ce privește implementarea instrumentelor financiare conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit prevederilor Acordului privind Garanția Reciprocă, dreptul aplicabil este dreptul UE și, în subsidiar, legislația luxemburgheză. Prin urmare, natura juridică a acestui acord este de contract de stat, nefiindu-i aplicabile prevederile Legii nr. 590/2003 privind tratatele.

Conform legislației române în domeniu, intrarea în vigoare a Acordului privind Garanția Reciprocă este condiționată de aprobarea acestuia prin act normativ cu putere de lege.

Astfel cum este menționat mai sus, Acordul privind garanția reciprocă cuprinde, printre altele, mecanismul și fluxul fondurilor pentru acoperirea de către MF a obligațiilor asumate în cadrul datoriei contingente, precum și aspecte legate de cererile de executare a garanției (inclusiv aspecte privind compensarea plăților în cadrul garanției, cu sume datorate României de către UE, în cazul în care partea română nu-și onorează obligațiile asumate în prezentul acord urmare unei cereri de executare), elemente cu caracter specific care necesită reglementare la nivel primar, în absența unor dispoziții exprese în alte acte normative.

Potrivit prevederilor Acordului privind Garanția Reciprocă intrarea în vigoare a Acordului de Contribuție, încheiat între România și UE, la care se face referire mai sus depinde de încheierea acestei garanții reciproce.

Totodată, în conformitate cu Regulamentul (UE) și Acordul de contribuție, CE nu va putea încheia acorduri de garanție cu partenerii de implementare (FEI și BERD), decât după emiterea de către MF a garanției reciproce, respectiv după intrarea în vigoare a acesteia. Potrivit planificării interne, CE urmează a demara încheierea acordurilor de garanție cu partenerii de implementare (FEI și BERD) în perioada septembrie /octombrie 2022.

Ca urmare, pentru a permite CE încheierea acordurilor de garanție cu partenerii de implementare desemnați (FEI și BERD) și implicit implementarea instrumentelor financiare din compartimentul pentru România din cadrul InvestEU este necesară instituirea cu celeritate a unui cadru legal pentru intrarea în vigoare a Acordului privind Garanția Reciprocă.

În lipsa luării unor măsuri imediate pentru intrarea în vigoare a Acordului privind Garanția Reciprocă, conform graficului convenit cu Comisia Europeană, nu se vor asigura condițiile intrării în vigoare a Acordului de contribuție și implicit cele aferente implementării instrumentelor financiare din compartimentul pentru România în cadrul InvestEU, cu consecințe negative în ceea ce privește asigurarea accesului la finanțare a sectorului privat și a atingerii Țintelor asociate acestora asumate în Planul Național de Redresare și Reziliență,

Ca urmare, având în vedere că aceste elemente vizează interesul general public și constituie o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată propunem aprobarea Acordului privind garanția reciprocă, prin ordonanță de urgență.

2.4 Alte informații *)

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

3.3 Impact asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

3.9 Alte informații

Secțiunea a 4-a

*Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri. ***)*

Un potențial impact asupra bugetului general consolidat ar putea fi generat în cazul materializării riscului de executare de către UE a garanției și numai în cazul în care suma provizionată prevăzută în Acordul de Contribuție (respectiv 539 mil. EUR, care va fi asigurată de MIPE din fonduri alocate în cadrul PNRR) a fost epuizată în totalitate.

În cazul materializării riscului de executare de către UE a garanției, obligațiile de plată în cadrul datoriei contingente, ce revin României conform Acordului privind garanția reciprocă, se asigură prin mecanismul aferent finanțărilor rambursabile contractate de Guvernul României, prin MF, în vederea finanțării deficitului bugetului de stat, refinanțării și rambursării anticipate a datoriei publice guvernamentale, în conformitate cu art. 5 alin.7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007.

Subliniem că eventualele sume rămase sau recuperate, după caz, în Fondul comun de provizionare, aferente garanției reciproce, după încetarea Acordului de contribuție, returnate de către Comisia Europeană, vor fi transferate de MIPE în contul de valută al MF deschis la Banca Națională a României, conform art. 5 alin.(8) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare.

-în mii lei (RON)						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
	2022	2023	2024	2025	2026	
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						

c)bugetul asigurărilor sociale de stat i. contribuții de asigurări						
d)alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a)buget de stat						
b)bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c)bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
d)alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a)buget de stat						
b)bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a)fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b)declarația conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu						

legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară

4.8 Alte informații

Secțiunea a 5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

5.6 Alte informații

Secțiunea a 6 - a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Inițierea actului normativ este rezultatul încheierii unui acord semnat cu UE, actul normativ aprobând acordul privind garanția reciprocă, potrivit prevederilor legislației române în vigoare. Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5 Informații privind avizarea de către:

a) Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1091/2022.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

6.6 Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Punerea în aplicare a prezentului act normativ se asigură de către MF. Pe parcursul derulării Acordului, pentru aplicarea prevederilor acestuia MF va colabora cu MIPE, după cum va fi necesar, astfel cum este menționat în Secțiunea 2 de mai sus.

8.2 Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru aprobarea Acordului privind Garanția Reciprocă emisă de România în favoarea Uniunii Europene, semnat la București la 2 iunie 2022 și la Bruxelles la 4 iulie 2022, în legătură cu Acordul de contribuție între România și Uniunea Europeană în ceea ce privește compartimentul pentru statele membre în cadrul programului InvestEU, semnat la București la 18 mai 2022 și la Bruxelles la 24 mai 2022.

PRIM MINISTRU

NICOLAE IONEL CIUCĂ